

Tepebaşı Belediyesi Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporunun Hazırlanmasına Yönelik Kapasite Geliştirme Projesi (Tepebaşı KSR)

Kurumsal Sürdürülebilirliğe Yönelik İdari Örgütlenme Önerisi

Bu doküman T.C. Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen “Tepebaşı Belediyesi Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporunun Hazırlanmasına Yönelik Kapasite Geliştirme Projesi (Tepebaşı KSR)” için personele farkındalık kazandırmak amacıyla oluşturulmuştur.

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

“Tepebaşı Belediyesi Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporunun Hazırlanmasına Yönelik Kapasite Geliştirme Projesi (Tepebaşı KSR)

Kurumsal Sürdürülebilirliğe Yönelik İdari Örgütlenme Önerisi

ARALIK

2024

Bu Kurumsal Sürdürülebilirliğe Yönelik İdari Örgütlenme Önerisi, BEBKA Teknik Destek programı çerçevesinde gerçekleştirilen “Tepebaşı Belediyesi Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporunun Hazırlanmasına Yönelik Kapasite Geliştirme Projesi (Tepebaşı KSR) için hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk DETA Danışmanlık Eğit. Tan. ve Org. Tic. Ltd. Şti’ye ait olup T.C. Tepebaşı Belediyesi’nin görüşlerini yansıtmaz.

DETA Danışmanlık Eğitim Tan. ve Org. Tic. Ltd. Şti.
Sancak Mah. Cidde Cad. 33/7 Çankaya-Ankara
T: +90 312 446 28 40 F: +90 312 446 21 04
info@detadanismanlik.com.tr www.detadanismanlik.com.tr

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

İçindekiler

1. Giriş 4
2. Kuruma Bakış 5
3. Belediyelerde İklim Değişikliği, Afet İşleri ve Atık Yönetimi Yapılanmaları 7
4. Tepebaşı Belediyesi'nde İklim Değişikliği, Afet İşleri ve Atık Yönetimi Yapılanmaları 10
5. Tepebaşı Belediyesi Sürdürülebilirlik Merkezi 11
6. Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları 12
7. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi'nde Akıllı Şehir Yapılanması Önerisi 16
8. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Sürdürülebilirlik Komisyonu Önerisi 18
8. Kurumsal Sürdürülebilir İçin Birimler Arası İşbirliği 20
9. Sonuç 26

Tablolar

Tablo 1: Büyükşehir Belediyelerinde İklim Değişikliği ve Atık Yönetimi Yapılanmaları 8
Tablo 2: Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları....14
Tablo 3: Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Birimler Arası Bazı İşbirliği Konuları....23

Şekiller

Şekil 1: Organizasyon Şeması 5
Şekil 2: Akıllı Şehir Dönüşüm Finansmanı Süreci 15

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

1. Giriş

Kurumsal sürdürülebilirlik, bir organizasyonun çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerini uzun vadeli değer üretecek şekilde yönetmesi ve bu alanlarda sorumluluk almasıdır. Çevresel sürdürülebilirlikte kaynakların verimli kullanılması ve çevreye verilen zararın minimize edilmesi hedeflenirken; sosyal sürdürülebilirlik, çalışanlar, vatandaşlar ve diğer paydaşlarla sağlıklı ilişkiler geliştirmeyi içermektedir. Ekonomik sürdürülebilirlik ise kurumun mali olarak sağlıklı ve uzun ömürlü olmasını gerektirmektedir.

Yerel yönetimler, vatandaşların günlük yaşamına doğrudan etki eden temel hizmet sağlayıcılar oldukları için sürdürülebilirlik çalışmalarında özel bir yere sahiptir. Kurumsal sürdürülebilirlik, kaynakların korunması, toplumsal refahın artırılması, küresel hedeflere katkı, hizmet kalitesinin sürekliliği, mevzuata uyum ve rekabet gereği belediyelerin öncelikleri arasında yer almaktadır. Kurumsal sürdürülebilirlikle belediyeler hem yasal zorunlulukları yerine getirmekte hem de ulusal ve uluslararası düzeyde sürdürülebilirlik politikalarına uyum sağlamaktadır.

Belediye içinde etkili koordinasyon sağlamak, yalnızca kurumsal yapı ve teknik altyapıya değil, aynı zamanda çalışan katılımına ve motivasyonuna da bağlıdır. Çalışanların yalnızca kendiişlerine odaklanması veya süreçlere katılımda isteksiz olması gibi durumlar, yerel yönetimlerde sıklıkla karşılaşılan zorluklardır.

Üst düzey liderliğin güçlendirilmesiyle belediyenin genel hedeflerini birimler arasında açık ve anlaşılır bir şekilde iletilerek, her birimin ortak hedeflere katkıda bulunması sağlanabilir. Liderlik, yalnızca denetim değil, motivasyon ve yönlendirme görevini de kapsamalıdır. Çalışanların süreçlere katılma isteğini artırmak için teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir. Bunun için, süreçlerde aktif rol alan çalışanlar için ödül veya tanınma programları düzenlenmesi, karar alma süreçlerinde düzenli olarak çalışanların öneri ve görüşlerine yer verilmesi gibi adımlar atılabilir.

Kurumsal kültürünü dönüştürmek çalışanlara paylaşılan vizyonu doğru anlatmayı gerektirmektedir. Koordinasyonu engelleyen dirençlerin, kurumsal kültür değişimiyle aşılabileceği unutulmamalıdır. İletişim eksikliği, belediye içindeki koordinasyon sorunlarının temel nedenlerinden biridir. Tüm birimlerin kullanabileceği ortak bir dijital iletişim platformu kurulabilir. Tüm müdürlüklerin

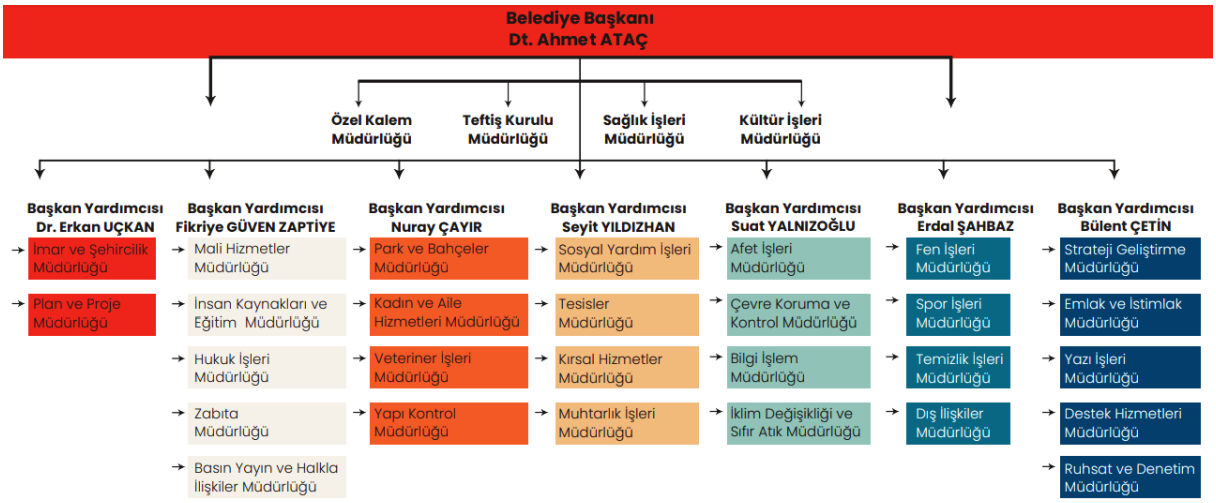
katılımıyla, düzenli toplantılar yapılmalıdır. Bu toplantılar, sorunları tartışmak ve çözüm üretmek için bir forum görevi görebilir.

2. Kuruma Bakış

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, 2025-2029 Stratejik Planı'nda kurum kültürü analiz edilmiştir. Bu kapsamda kurum kültürünü güçlendirme ve geliştirme çalışmalarına öncelik vermiştir. Kurum içi işbirliği ve iletişimin geliştirilmesi ise önemli bir odak noktasıdır. İlçe genelindeki yaygın hizmet ağı, birimler arası iletişimde bazı zorluklara yol açsa da, iletişim kanallarının etkin kullanımıyla bu durumun üstesinden gelinmesi hedeflenmektedir.

Belediye, paydaş yönetimini kurumsal başarının anahtarı olarak görerek, hem çalışanların hem de dış paydaşların süreçlere dâhil edilmesine önem vermektedir. Tüm faaliyetlerde yüksek verimlilik ve kalite standartları benimsenirken, stratejik planlama sürecinde çalışanların her kademeden katılımı teşvik edilmektedir. Bu kapsamda, çalışan memnuniyeti ve bağlılığı da analiz edilmiş, çalışanların çoğunluğunun kuruma bağlılık duyduğu ve gelecekte de burada çalışmayı planladığı ortaya konmuştur. Bu bulgular, belediyenin kurum kültürünü geliştirme konusundaki kararlılığını ve yönetişim anlayışının güçlenmesine yönelik çabalarını yansıtmaktadır.

Şekil 1: Organizasyon Şeması

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, sürdürülebilirlik yaklaşımını somut projeler ve stratejik planlarla güçlendiren öncü bir belediye olarak öne çıkmaktadır. Belediye,

Sürdürülebilirlik Merkezi gibi yenilikçi birimlerin kurulmasıyla sürdürülebilirlik vizyonunu uygulamaya dönüştürmüştür. Avrupa Birliği projelerinde elde ettiği başarılar, bu yaklaşımın önemli bir göstergesidir. Özellikle REMOURBAN Projesi, akıllı şehir çözümleri ve sürdürülebilir kentsel dönüşüm için model bir uygulama sunmuştur.

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, kapsamlı eylem planları hazırlayarak stratejik sürdürülebilirlik hedeflerine odaklanmıştır. Bu planlar arasında Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı, iklim değişikliğiyle mücadele ve yenilenebilir enerji kullanımı için yol haritası sunarken; Sağlıklı Kent Gelişim Planı, kent yaşamının refahını artırmayı amaçlamıştır. Eskişehir Bilişim Kurulu Eylem Planı ise dijital dönüşüm ve bilişim altyapısının geliştirilmesine yöneliktir. Bunun yanı sıra, Yerel Eşitlik Eylem Planı toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerini benimserken, Kırsal Kalkınma Eylem Planı kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasını desteklemektedir.

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, ICLEI Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler ağına 2018 yılında dâhil olmuştur. Yine Ege ve Marmara Çevreci Belediyeler Birliği, İklim İçin Kentler, Sürdürülebilir Kentsel Gelişim Ağı, Tripy, ENoLL, Covenant of Mayors gibi farklı ağ ve kuruluşlarla da işbirliği yapmaktadır.

Belediye, sadece planlama aşamasında kalmayarak uygulama odaklı projeler de hayata geçirmiştir. Bu kapsamda, Sürdürülebilirlik Festivali gibi farkındalık artırıcı etkinliklerin yanı sıra, gençlere ve işletmelere yönelik "Genç Fikirler Sürdürülebilir Şehirler", “KüreselİZ Sürdürülebilir İşletmeler” ve “Yeşil Pusula Programı” gibi projeleri uygulamıştır. Türkiye’nin ilk istasyondan bağımsız “Tripy Paylaşımlı Elektrikli Bisiklet Sistemi” Eskişehir Tepebaşı Belediyesi tarafından uygulamaya konulmuştur.

Ayrıca, toplumsal sürdürülebilirlik için “Sürdürülebilir Mutfak Atölyesi” gibi yenilikçi girişimlerle, bireylerin günlük yaşamlarında sürdürülebilirliği benimsemelerini teşvik etmektedir. Bu çalışmalar, Tepebaşı Belediyesi’nin yerel yönetimlerde sürdürülebilirlik uygulamaları konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde iyi bir model sunduğunu göstermektedir.

3. Belediyelerde İklim Değişikliği, Afet İşleri ve Atık Yönetimi Yapılanmaları

Türkiye'de belediyelerin konularında yapılanmaları, çevresel sorunların yerel düzeyde etkin bir şekilde ele alınmasını sağlamak amacıyla önemli bir rol üstlenmektedir. Türkiye'de büyükşehir belediyeleri bu konularda genellikle "İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı" gibi özel birimler altında yapılanma göstermektedir. Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı ile İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı birçok kurumda ayrı yapılandırılmıştır. Bu birimlerin bünyesinde farklı uzmanlık alanlarına yönelik şube müdürlükleri bulunmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı çatısı altında Sıfır Atık, İklim Değişikliği ve Temiz Hava, ve Enerji Yönetimi Şube Müdürlükleri gibi alt birimlere sahiptir. Antalya Büyükşehir Belediyesi ise Temiz Enerji, Sıfır Atık ve Çevre Eğitim, İklim Değişikliği Şube Müdürlüklerini aynı yapı altında koordine etmektedir.

Bazı belediyeler, çevresel konuları daha geniş bir çerçevede ele almaktadır. Örneğin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı altında Atık Yönetimi, İklim Değişikliği ve Deniz Hizmetleri Şube Müdürlüklerini bir araya getirmiştir. Benzer şekilde, İzmir Büyükşehir Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı bünyesinde Atık Yönetim Tesisleri, Temiz Enerji ve Proje Planlama Şube Müdürlükleri gibi daha özelleşmiş birimler oluşturarak bu alandaki çalışmalarını çeşitlendirmiştir.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, iklim değişikliği ve atık yönetimi çalışmalarını daha geniş bir ekolojik perspektifle ele alarak, Biyoçeşitlilik ve Su Kaynakları gibi odak alanlarına yönelik bir şube müdürlüğü de oluşturmuştur. Erzurum Büyükşehir Belediyesi ise arazi yönetimi ve deprem inceleme konularını da içeren çok disiplinli bir yapılanmayı tercih etmiştir.

Belediyelerin bu konulardaki yapılanmalarında, "sıfır atık" ve "temiz enerji" odaklı alt birimler en yaygın temayı oluşturmaktadır. Örneğin, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı altında Sıfır Atık, Geri Kazanım ve Enerji Verimliliği şube müdürlüklerini barındırırken, Kocaeli

Büyükşehir Belediyesi, aynı yapılanma içerisinde Deniz ve Kıyı Hizmetleri, Hava Yönetimi ve Yeşil Enerji Yönetimi gibi farklı uzmanlık alanlarına da yer vermiştir.

İl ve ilçe belediyelerinde genellikle "İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü" adı altında bir yapılanma bulunmaktadır. Afet konusundaki yapılanma büyükşehir belediyelerinde genellikle Afet İşleri Dairesi Başkanlığı, il ve ilçe belediyelerinde ise Afet İşleri Müdürlüğü olarak yürütülmektedir.

Tablo 1: Büyükşehir Belediyelerinde İklim Değişikliği ve Atık Yönetimi Yapılanmaları

BELEDİYE	DAİRE BAŞKANLIĞI	ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
Adana Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	Sıfır Atık İklim Değişikliği ve Temiz Enerji
Ankara Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	Sıfır Atık İklim Değişikliği ve Temiz Hava Enerji Yönetimi
Antalya Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	Temiz Enerji Sıfır Atık ve Çevre Eğitim İklim Değişikliği
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetimi İklim Değişikliği
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	İklim Değişikliği Sıfır Atık ve Atık Yönetimi
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetimi Sıfır Atık ve İklim Değişikliği
Denizli Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	Sıfır Atık İklim Değişikliği Enerji ve Su Verimliliği
Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	İklim Değişikliği Sıfır Atık ve Geri Kazanım Biyoçeşitlilik ve Su Kaynakları
Erzurum Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	İklim Değişikliği Sıfır Atık ve Arazi Yönetim Deprem ve Zemin İnceleme
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetim İklim Değişikliği ve Uyum
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma, Sıfır Atık ve İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığı	Sıfır Atık Yönetimi Enerji Yönetimi ve İklim Değişikliği
Hatay Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetimi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetimi Deniz Hizmetleri İklim Değişikliği
İzmir Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	Atık Yönetim Tesisleri İklim Değişikliği ve Temiz Enerji

		O Atık Yönetimi Projeler ve Planlama
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Atık Yönetimi
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlığı	O Atık Yönetimi ve Sıfır Atık O İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	O Atık Yönetimi O İklim Değişikliği ve Sıfır Atık O Deniz ve Kıyı Hizmetleri O Çevre Koruma ve İklim Değişikliği O Sıfır Atık
Konya Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Atık Yönetimi O Geri Kazanım O Hava Yönetimi O Koordinasyon ve Uygulama O Sürdürülebilir Eğitim O Yeşil Enerji Yönetimi
Malatya Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	O Atık Yönetimi O Çevre Koruma, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık
Manisa Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Sıfır Atık ve Hafriyat Yönetimi O İklim Değişikliği ve Temiz Enerji Yönetimi
Mardin Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O İklim Değişikliği ve Sıfır Atık
Mersin Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Sıfır Atık Yönetimi O İklim Değişikliği ve Yenilenebilir Enerji O İklim ve Çevre Bilim Merkezi
Muğla Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	O Çevre Yönetimi ve İklim Değişikliği O Atık Yönetimi ve Sıfır Atık
Ordu Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Çevre ve Hayvan Sağlığı O İklim Değişikliği ve Temiz Enerji O Sıfır Atık ve Geri Kazanım
Sakarya Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O İklim Değişikliği O Sıfır Atık Yönetimi ve Deniz Hizmetleri
Samsun Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Sıfır Atık ve İklim Değişikliği
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O İklim Değişikliği ve Sıfır Atık
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O Atık Yönetimi O Enerji Yönetimi ve İklim Değişikliği
Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	O Çevre Koruma ve İklim Değişikliği O Sıfır Atık ve Atık Yönetimi
Van Büyükşehir Belediyesi	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı	O İklim Değişikliği ve Sıfır Atık

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

4. Tepebaşı Belediyesi'nde İklim Değişikliği, Afet İşleri ve Atık Yönetimi Yapılanmaları

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi'nde Afet İşleri Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ile İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü ayrı ayrı yapılandırılmıştır.

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Afet İşleri Müdürlüğü, olası afet durumlarında etkin müdahaleyi ve risk yönetimini sağlamak için kapsamlı bir yaklaşım benimsemektedir. Müdürlük, afet öncesi hazırlık, afet sırasında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerini kapsayan faaliyetler yürütmektedir. Bu çerçevede, belediye personelinden oluşan gönüllü ekiplerin eğitilmesi ve AFAD akreditasyonu alması sağlanarak her türlü afet durumuna hazır olunması hedeflenmiştir. Ayrıca, müdürlük, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlarla iş birliği yaparak ilçede afetlere karşı farkındalık artırıcı çalışmalar yürütmektedir. Enerji ve lojistik planlamaları, acil durum iletişim altyapıları ve kriz yönetimi protokollerinin geliştirilmesi de müdürlüğün öncelikleri arasındadır.

Tepebaşı Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, ilçede temiz ve sağlıklı bir çevre oluşturma vizyonuyla faaliyet göstermektedir. Müdürlük, çevre kirliliğini önlemek ve çevreyi korumak adına ilgili yasal mevzuat çerçevesinde teknik çalışmalar ve denetimler gerçekleştirmektedir. Evsel atıkların ayrı toplanması, geri dönüşüm projeleri, enerji verimliliği çalışmaları ve çevresel eğitim faaliyetleri yürütmektedir. Ayrıca, vatandaşların çevresel şikayetlerini değerlendirerek gerekli çözümleri uygulamaya koymakta ve kamuoyunda çevre bilincinin artırılmasına yönelik etkinlikler düzenlemektedir. Müdürlüğün sorumluluk alanında, okullarda çevre bilincini artırmaya yönelik "Eko-Okullar Programı" gibi uluslararası projeler de bulunmaktadır. Bu kapsamlı çalışmalar, sürdürülebilir bir çevre ve yaşam alanı hedeflemektedir

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde küresel ve ulusal iklim değişikliği mücadele çabalarına yerel düzeyde katkı sağlamayı hedeflemektedir. Müdürlük, sürdürülebilir şehircilik anlayışıyla, iklim değişikliğine duyarlı ve dirençli bir şehir vizyonunu benimseyerek, farkındalık yaratmayı ve uyum çalışmalarını teşvik etmektedir. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının yerelleştirilmesi, enerji verimliliği projelerinin geliştirilmesi ve yenilenebilir enerji

kaynaklarının kullanımı konusunda Ar-Ge çalışmaları, müdürlüğün temel faaliyet alanlarını oluşturur. Ayrıca, çevresel ve sosyo-ekonomik etkilerin azaltılmasına yönelik stratejik planlamalar yaparak, fosil yakıt bağımlılığını azaltma ve sera gazı emisyonlarını düşürme hedefleri doğrultusunda Sürdürülebilir Enerji Eylem Planını uygulamaktadır. Müdürlüğün amacı, iklim dostu ve dirençli bir Tepebaşı inşa etmektir.

5. Tepebaşı Belediyesi Sürdürülebilirlik Merkezi

Tepebaşı Belediyesi, 2030 Gündeminde belirlenen amaçların yerelleşmesi için gereken politikaları hayata geçirerek bu doğrultusunda hareket etmeyi taahhüt etmektedir. Belediye'nin sürdürülebilirlik politikalarını takip etmek ve küresel amaçların yerelleştirilmesine ilişkin çalışmalar yapmak amacıyla 2018 yılında kurulmuştur. İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü'ne bağlı çalışmalarını devam ettiren Merkez, hedeflere ulaşmada katılımcılık ilkesini gözeterek belediye çalışanları, vatandaşlar, STK, üniversite ve diğer kurumlar gibi kentin aktörlerini de teşvik ederek bölgede sürdürülebilirlik bilincinin oluşmasına katkı sunmayı hedeflemektedir.

6. Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları

Akıllı şehir, dijital teknolojiler ve verileri kullanarak şehirdeki gelişmeleri iyileştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu şehirler, entegre ulaşım, enerji ve atık sistemleriyle akıllı altyapı, veri odaklı yönetim ve e-devlet uygulamaları, sürdürülebilir kalkınma, yüksek hızlı internet ve IoT cihazları ile bağlantılıdır. Ayrıca, vatandaşların katılımını teşvik eden platformlar ile toplumun karar alma süreçlerine aktif olarak dâhil edilmesi sağlanmaktadır.

Türkiye'de Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) vizyonu, "ileri toplum, ileri teknoloji, sürdürülebilir ve dirençli dünya" üzerine kurulmuştur. Bu vizyon, toplumun, teknolojinin, dünyanın ve yaşam standartlarının ilerlemesini, teknolojik gelişme, sürdürülebilirlik ve dirençliliğin önemini vurgulamaktadır. Eylem planı, dijital altyapı, veri odaklı karar alma ve vatandaş katılımı gibi alanlarda temel hedeflerle Türkiye'de daha akıllı, daha sürdürülebilir şehirler oluşturmaya odaklanan bir vizyonu ana hatlarıyla açıklamaktadır. Kentsel hareketliliği artırma, kamu hizmetlerini iyileştirme ve inovasyonu teşvik etmeyle ilgili faaliyetleri içermektedir. Eylem planı, sektörler arası iş birliğini, teknolojik ilerlemeyi ve kentsel ortamlarda çevresel sürdürülebilirliği sağlamayı vurgulamaktadır.

Akıllı şehir vizyonu, toplumun ileriye doğru gelişimini simgelemektedir. Bu gelişim, eğitim, kültür, sosyal adalet ve ekonomik değerlere dayalı olarak şekillenecektir. İleri toplum, bireylerin ve toplumun potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı amaçlar. İleri teknoloji, günlük yaşamı kolaylaştıran, verimliliği artıran ve sorunlara çözümler sunan gelişmiş teknolojik çözümleri içerir. Dijitalleşme, yapay zeka, giyilebilir teknolojiler, algılayıcılar gibi tüm alanlarda akıllı şehir uygulamaları ile yerli ve milli kabiliyetlerin, ürün ve teknolojilerin artması amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik, kaynakları dengeli bir şekilde kullanmayı ve gelecek nesiller için doğal dengeyi korumayı hedefler. Akıllı Şehirlerle sürdürülebilir dünya, ekonomik büyümenin, çevresel korumanın ve sosyal adaletin bir arada var olduğu bir geleceği işaret eder. Dirençli dünya, doğal afetlere, iklim değişikliğine, ekonomik dalgalanmalara ve diğer risklere karşı dirençli bir dünya inşa etmeyi amaçlar. Akıllı

şehirler toplulukların ve sistemlerin değişen koşullara uyum sağlama ve çevresel, ekonomik ve sosyal şoklara dayanıklı olma kapasitesini artıracaktır.

2 Haziran 2024 tarih ve 32564 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelik çerçevesinde Büyükşehirlerde Akıllı Şehir Dairesi Başkanlığı, il ve ilçelerde Akıllı Şehir Müdürlüğü kurulması Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından tavsiye edilmektedir. Hâlihazırda bu birimlerin kurulması büyükşehir belediyelerine zorunlu tutulmuştur.

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 6. maddesinin 1. fıkrası ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 48. maddesi gereği, belediyeler daha genel yasalarla çelişmediği sürece kendi iç örgütlenmelerini serbestçe düzenleyebilme yetkisine sahiptir. Bu bağlamda, Türkiye'de büyükşehir belediyelerinin idari yapılanması incelendiğinde, akıllı şehir uygulamalarının genellikle Bilgi İşlem Daire Başkanlıkları ve bu başkanlıklara bağlı şube müdürlükleri tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

Bazı belediyeler bu uygulamaları farklı bir örgütlenme modeli çerçevesinde ele almaktadır. Bursa Büyükşehir Belediyesi'nde Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı kurulmuşken, Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nde bu faaliyetler Akıllı Şehircilik ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı çatısı altında yürütülmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ise İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri Anonim Şirketi adlı iştirak şirketi aracılığıyla çalışmalarını sürdürmekte, ayrıca Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü bulunmaktadır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde İzmir İnovasyon ve Teknoloji A.Ş. çatısı altında Yapay Zekâ ve Akıllı Şehirler Müdürlüğü faaliyet göstermektedir.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde Ekonomik Gelişim Ar-Ge ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde Yapay Zekâ Eğitim ve Araştırma Şube Müdürlüğü ile Akıllı Şehir, Ar-Ge ve İnovasyon Şube Müdürlüğü bulunmaktadır. Benzer şekilde, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı bünyesinde de akıllı şehir uygulamalarının yürütüldüğü görülmektedir. Örneğin, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nde Akıllı Şehir Yönetimi Şube Müdürlüğü, Sakarya Büyükşehir Belediyesi'nde ise Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Şube Müdürlüğü

bulunmaktadır. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'nde Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer almaktadır.

Büyükşehir belediyelerinin yanı sıra il ve ilçe belediyeleri de akıllı şehir çalışmaları için örgütlenmektedir. Bu belediyelerden Sivas Belediyesi ve Adana Seyhan Belediyesi, doğrudan Akıllı Şehir Müdürlüğü adı altında bir yapılanma oluşturmuştur. Aşağıdaki tabloda, büyükşehir ve il/ilçe belediyelerindeki akıllı şehir birimlerinden bazılarına yer verilmektedir.

Tablo 2: Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları

BELEDİYE	DAİRE BAŞKANLIĞI/MÜDÜRLÜK
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı
Denizli Büyükşehir Belediyesi	Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehirler, Ar-Ge ve İnovasyon Şube Müdürlüğü
Hatay Büyükşehir Belediyesi	Trafik ve Akıllı Ulaşım Sistemleri Şube Müdürlüğü
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü
İzmir Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehirler Şube Müdürlüğü
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi	Trafik ve Akıllı Ulaşım Sistemleri Müdürlüğü
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehircilik ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehirler ve Kent Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü
Konya Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehir Yönetimi Şube Müdürlüğü
Manisa Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehirler Şube Müdürlüğü
Ordu Büyükşehir Belediyesi	Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Akıllı Şehirler Şube Müdürlüğü
Sakarya Büyükşehir Belediyesi	Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Şube Müdürlüğü
Seyhan Belediyesi	Akıllı Şehir Müdürlüğü
Sivas Belediyesi	Akıllı Şehir Müdürlüğü
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü
Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile İller Bankası arasında "Akıllı Şehir İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokol kapsamında oluşturulacak Akıllı Şehir Dönüşüm Finansmanı ile yerel yönetimlerin akıllı şehir projelerine kredi verilerek

ülkemizde akıllı şehir uygulamaları artırılacaktır. Protokol ile Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve İLBANK tarafından Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'nda yer alan hedefler ve eylemlere yönelik faaliyetlerde bulunmak, örnek uygulamalar gerçekleştirmek, yerel yönetimlerde akıllı şehir veri altyapısına yönelik veri bütünlüğünün sağlanmasına destek olmak ve akıllı şehir projeleri için yerel yönetimlere sağlanacak finansmanda önceliklerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, yerel yönetimlerin İLBANK'a yaptığı akıllı şehir projesi finansmanı başvurularında Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ile İller Bankası tarafından tesis edilecek heyet tarafından ilgili proje değerlendirilerek kredi verilecek projenin Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'na uygunluğu ve önceliği belirlenecektir. Akıllı Şehir Dönüşüm Finansmanı proje başvurularının 2025 yılı ortasında başlaması öngörülmektedir.

Şekil 2: Akıllı Şehir Dönüşüm Finansmanı Süreci

7. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi'nde Akıllı Şehir Yapılanması Önerisi

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi 2014 yılında Türkiye'de ilk ve tek olma özelliği taşıyan, Remourban'ın Akıllı Kentsel Dönüşümün Hızlandırılması çalışması birinci nesil akıllı şehir projesi olarak Eskişehir Tepebaşı Belediyesi tarafından uygulanmaktadır. Akıllı kent programı uygulanmakta, akıllı ulaşım ve kentsel hareketlilik çalışmaları da gerçekleştirilmektedir. Belediyede Kent Bilgi Sistemi çalışmaları Bilgi İşlem Müdürlüğü tarafından yürütmektedir.

Belediyede akıllı şehirler konusunda çalışan müstakil bir birim bulunmamaktadır. İlgili çalışmalar diğer müdürlüklerce yürütülmektedir. Bu çerçevede müstakil "Sürdürülebilir Akıllı Şehir Müdürlüğü" kurulabilir. Sürdürülebilir Akıllı Şehir Müdürlüğü, hem hazırlanması gereken Yerel Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası'nın etkin uygulanması, hem de finansman ve proje imkânlarından faydalanılması ve izlenmesi bakımından önemli kolaylık sağlayacaktır.

Ülkemizde belediyelerde kurulan akıllı şehir birimi sayısı her geçen gün artmaktadır. Kurulacak müdürlüğün Afet İşleri, Bilgi İşlem, Çevre Koruma ve Kontrol, Dış İlişkiler, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık, İmar ve Şehircilik, İnsan Kaynakları, Kadın ve Aile Hizmetleri, Kırsal Hizmetler, Kültür, Strateji Geliştirme, Temizlik İşleri gibi belediyenin çalışma alanlarının tamamıyla koordineli şekilde çalışacağını öngörmek mümkündür.

Sürdürülebilir Akıllı Şehir Müdürlüğü'nün görev, yetki ve sorumlulukların bazıları şu şekilde sıralanabilir:

- Belediye'nin Akıllı Şehircilik kavramı açısından strateji belirleme ve eylem planlama çalışmalarına destek olmak, gerçekleştirilen uygulamalara ilişkin Belediyesinin yol haritası ve strateji belgesinin oluşturulması, uygulanması, araştırma, izleme, endeksleme ve raporlama faaliyetlerini yürütmek,
- Birimler tarafından yürütülen Akıllı Şehircilik çerçevesindeki faaliyetlerin ve sistemlerin koordinasyonu için çalışmalar yapmak,
- Akıllı şehir dönüşüm finansmanı ile ilgili projeleri hazırlamak ve süreçleri takip etmek,

- Akıllı şehir uygulamaları ile ilgili yazılımları geliştirmek, politika ve strateji çalışmalarını yürütmek, projeler gerçekleştirmek, eşgüdüm sağlamak ve yaygın kullanımı temin etmek üzere faaliyette bulunmak,
- Belediye Başkanlığına bağlı birimlerdeki bilgi ve iletişim teknolojileri barındıran yatırımların akıllı şehircilik kapsamında değerlendirmek, gerek gördüğü durumlarda tavsiyede bulunmak,
- Belediyenin yürüttüğü faaliyetler ve iş süreçlerinde akıllı şehircilik vizyonunun uygulanmasını sağlamak, bu kapsamda üzerinde çalışılabilecek alanların belirlenmesi amacıyla belediyenin görev sahasına giren konularla ilgili birim yöneticilerine proje teklifi sunmak, proje ekibini oluşturmak, birimler arasında koordinasyonu sağlamak ve uygulamaya geçirilebilecek önerilerin tespit edilmesini sağlamak,
- Akıllı Şehircilik ve yerel yönetimler alanında, dünya örneklerini araştırmak, gelişmeleri takip etmek, yapılan araştırmaları değerlendirerek, yenilikçi hizmet, uygulama ve proje fikirleri geliştirmek ve belediyenin ilgili birimleri ile paylaşmak,
- Belediyede akıllı şehircilik konularında farkındalık oluşturmak, akıllı şehircilik kültürünün kazanılması ve akıllı şehir çalışmalarının belediye iş ve işlemlerindeki süreçlere katılmasını sağlamak,
- Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, odalar, ticaret borsaları, platformlar, organize sanayi, teknoloji geliştirme bölgeleri, dernekler, vakıflar, gönüllü kuruluşlar, kişi ve firmalarla paydaşlık tesis etmek, proje öneri ziyaretleri gerçekleştirmek, ortak akıllı şehircilik projeleri geliştirmek veya iştirakçi olarak yer almak,
- Akıllı Şehircilik alanında yapılacak hizmet ve mal alımları ile ilgili teknik şartnamelerin hazırlanmasını sağlamak,
- Belediyenin akıllı şehir odağında hedeflerin belirlenmesi, faaliyetlerin oluşturulması ve diğer odak alanlarında çalışmalara katılarak planlama ve uygulama süreçlerine katkı vermek.

Akıllı Şehir Müdürlüğü'nde şehir plancısı, mühendis, mimar, yazılım, CBS uzmanı vb. alanlarda personeller çalıştırılabilir.

8. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Sürdürülebilirlik Komisyonu Önerisi

Günümüzde, yerel yönetimlerin sürdürülebilirlik alanındaki rolü, toplumsal, çevresel ve ekonomik kalkınmanın sağlanması açısından kritik bir öneme sahiptir. Tepebaşı Belediyesi'nde, küresel sürdürülebilirlik hedeflerine uyum sağlamak ve yerelde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla, belediyemizin tüm birimlerini kapsayan ve bütüncül bir yaklaşımla çalışan Sürdürülebilirlik Komisyonu kurulması mümkündür.

Bu komisyonun kurulmasıyla;

- Belediyenin farklı birimleri arasındaki iş birliği artırılarak sürdürülebilirlik çalışmalarında bütüncül bir yaklaşım benimsenmesi sağlanacaktır.
- İklim değişikliği, atık yönetimi, enerji verimliliği ve sosyal eşitlik gibi disiplinler arası konulara yönelik ortak çözümler geliştirilecektir.
- Belediyenin sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda hayata geçirilen projeler düzenli olarak değerlendirilecek ve güncellenecektir.
- Çalışmaların etkinliği ölçülerek iyileştirme alanları tespit edilecek ve gerekli aksiyonlar alınacaktır.
- Komisyon, karar alma süreçlerinde bilimsel veriler ve analizler ışığında hareket ederek, çevresel, sosyal ve ekonomik faydaları en üst düzeye çıkaracak stratejiler geliştirecektir.
- Ulusal ve uluslararası sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu politikaların yerelde uygulanması için rehberlik sağlayacaktır.
- Belediyenin sürdürülebilirlik vizyonu çerçevesinde halkın katılımını artıran projeler geliştirilecektir.
- Komisyon, şeffaf raporlama süreçleri ile toplumda farkındalık oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

Tepebaşı Belediyesi Sürdürülebilirlik Komisyonu Organizasyon Yapısı

- **Belediye Başkanı (Komisyon Başkanı):** Komisyon toplantılarına başkanlık eder. Sürdürülebilirlik hedeflerini belirler ve genel yönlendirmeleri yapar.
- **İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü (Komisyon Koordinatörü):** Toplantıların organizasyonundan ve gündem hazırlanmasından sorumludur. Sürdürülebilirlik projelerinin izlenmesini ve raporlanmasını sağlar. Komisyon kararlarının birimlere iletilmesini ve uygulanmasını takip eder.
- **Birim Müdürleri (Komisyon Üyeleri):** Kendi birimlerinin sürdürülebilirlik çalışmalarını komisyona sunar. Komisyon kararlarının birimlerinde uygulanmasını sağlar. Geri bildirim ve önerilerde bulunur.

Sürdürülebilirlik Komisyonu Çalışma Usulleri

Görevler: Belediyenin sürdürülebilirlik stratejilerini belirlemek ve güncellemek, sürdürülebilirlik projelerinin ve faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak, faaliyetlerin çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerini değerlendirmek, kurumsal sürdürülebilirlik raporlarını gözden geçirmek ve onaylamaktır.

Toplantı Sıklığı: Komisyon yılda en az 2 kez (ilkbahar ve sonbahar) toplanır. Gerekli durumlarda olağanüstü toplantılar yapılabilir.

Toplantı Yönetimi: Toplantılar İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü tarafından hazırlanır ve duyurulur. Gündem, toplantıdan en az 7 gün önce komisyon üyelerine iletilir. Toplantı tutanakları hazırlanır ve tüm üyelere dağıtılır.

Karar Alma: Kararlar oy çokluğu ile alınır; eşitlik durumunda Belediye Başkanı'nın oyu belirleyicidir. Alınan kararlar ilgili birimlere resmi yazıyla iletilir.

Raporlama ve İzleme: Komisyon üyeleri, birimlerinin sürdürülebilirlik çalışmalarını toplantılarda raporlar. Kararların uygulanma durumları İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü tarafından izlenir ve değerlendirilir. Yıllık faaliyet raporu hazırlanarak kamuoyu ile paylaşılır.

Paydaş Katılımı: Gerektiğinde sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve diğer paydaşlar toplantılara davet edilebilir. Çalışmalara dış uzman desteği sağlanabilir.

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

8. Kurumsal Sürdürülebilir İçin Birimler Arası İşbirliği

Kurumsal sürdürülebilirlik çalışmaları, belediyelerdeki farklı müdürlüklerin koordineli iş birliğini gerektirmektedir. Her müdürlüğün belirli bir uzmanlık alanına sahip olması, sürdürülebilirlik projelerinin başarıyla hayata geçirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu müdürlüklerin birbirini tamamlayan yapılar içinde etkili işbirliği mekanizmaları geliştirmeleri önemlidir.

Stratejik Planlama ve Politikaların Belirlenmesi

Strateji Geliştirme Müdürlüğü, sürdürülebilirlik çalışmalarının genel çerçevesini belirlerken Afet İşleri, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık, Çevre Koruma ve Kontrol gibi müdürlüklerle iş birliği içinde olmalıdır. Örneğin, afet risklerini azaltmaya yönelik bir sürdürülebilirlik planı, iklim değişikliğinin etkilerini ele alacak ve çevresel politikalarla uyumlu olacaktır. Bu süreçte, bilgiye dayalı kararların alınması için Bilgi İşlem Müdürlüğü, veri analizi ve izleme mekanizmalarını sağlayabilir.

Vatandaş Katılımının ve Farkındalığın Artırılması

Sürdürülebilirlik çalışmalarının başarılı olması, toplumsal farkındalık ve katılım ile doğrudan ilişkilidir. Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, sürdürülebilirlik projelerini tanıtma ve halkı bilgilendirme görevine yardımcı olabilir. Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü ve Kültür İşleri Müdürlüğü ise kapsayıcı politikalar aracılığıyla farklı toplum kesimlerinin bu süreçlere katılımını destekler. Ayrıca, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, mahalle düzeyinde iletişim kanallarını güçlendirebilir.

Dijitalleşme ve Veriye Dayalı Yönetim

Yerel yönetimlerde dijitalleşme, kaynakların etkin yönetimi ve sürdürülebilirlik hedeflerinin izlenmesi açısından önemli bir araçtır. Akıllı şehir uygulamaları ve dijital platformlar ile sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin takibi yapılabilir.

Uygulama ve Teknik Desteğin Koordinasyonu

İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü ve Yapı Kontrol Müdürlüğü, sürdürülebilir

altyapı projelerinin hayata geçirilmesinde kritik rol oynar. Örneğin, yeşil alanların artırılması, yenilenebilir enerji projelerinin uygulanması ve sıfır atık hedeflerine yönelik fiziksel altyapının oluşturulması bu müdürlüklerin iş birliğini gerektirir. Destek Hizmetler Müdürlüğü ve Tesisler Müdürlüğü ise bu projelerde lojistik destek ve kaynak tahsisini sağlar.

Yasal Uygunluk ve Yönetim

Sürdürülebilirlik projelerinin yasal düzenlemelere uygun olması, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü işbirliğiyle kolaylaşabilir. Çevresel düzenlemelere uyum, ruhsatlandırma süreçlerinin kolaylaştırılması ve yerel mevzuatın sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi için bu müdürlükler kilit bir görev üstlenebilir.

Uluslararası ve Ulusal İş Birlikleri

Dış İlişkiler Müdürlüğü, uluslararası sürdürülebilirlik standartları ve projelerine katılımı sağlar. Örneğin, Avrupa Birliği fonlarından yararlanma veya Birleşmiş Milletler sürdürülebilirlik programlarına katılım, belediyenin küresel hedeflere uyum sağlamasını kolaylaştırır. Aynı zamanda, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü ile ortaklaşa çalışarak bu projelerin teknik yönlerini koordine edebilir.

Finansal Sürdürülebilirlik ve Kaynak Yönetimi

Sürdürülebilirlik projelerinin finansmanı, Mali Hizmetler Müdürlüğü desteğiyle yönetilebilir. Kaynakların etkin kullanımı, bütçe planlaması ve fonların doğru tahsisi çok önemlidir. Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, sürdürülebilir projeler için arazi temini ve değerleme süreçlerinde destek sunabilir.

Afet Yönetimi ve Dezavantajlı Gruplar İçin Kapsayıcı Yaklaşım

Afet İşleri Müdürlüğü, Kırsal Hizmetler Müdürlüğü, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü ve Sağlık İşleri Müdürlüğü arasında etkin bir koordinasyon sağlanmalıdır. Afet sonrası toparlanma süreçlerinde kırsal bölgelerin ihtiyaçlarına özel çözümler, dezavantajlı grupların (örneğin, yaşlılar, engelliler ve düşük gelirli bireyler) bu süreçlere erişimini artırmak için sosyal

yardımlar erkenden planlanabilir. Bu kapsamda, Afet Risk Azaltma ve Hazırlık Planları hazırlanmasında, Afet İşleri Müdürlüğü ile Strateji Geliştirme Müdürlüğü, planların sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu olmasını sağlayabilir. Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, afet sırasında kadınların ve çocukların güvenliğini artıracak özel politikalar geliştirebilir.

Belediye İç Kontrol Sistemlerinin Güçlendirilmesi

Belediyenin sürdürülebilirlik projelerinde etkinlik, hesap verebilirlik ve şeffaflık sağlamak için iç kontrol sistemi güçlendirilebilir. Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü ve Hukuk İşleri Müdürlüğü birlikte çalışarak, projelerin bütçe yönetimi, risk analizi ve hukuki uygunluğunu denetleyebilir.

Stratejik Planın Uygulanmasında İş Birliği

Belediyenin stratejik planı, tüm müdürlüklerin ortak hedefleri anlaması ve buna göre hareket etmesiyle uygulanabilir. Plan ve Proje Müdürlüğü, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ve Fen İşleri Müdürlüğü arasında projelere dayalı iş birliği sağlanabilir. Kırsal Hizmetler Müdürlüğü ve Park ve Bahçeler Müdürlüğü, kırsal bölgelerde yeşil alanların artırılması ve tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi için ortak projeler geliştirebilir. İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, diğer birimlerle birlikte kırsal alanlarda karbon emisyonlarının azaltılması için entegre çözümler sunabilir. Kırsal Hizmetler Müdürlüğü, kırsal bölgelerde sürdürülebilir kalkınma projeleri için diğer müdürlüklerle uyumlu çalışabilir.

Interdepartman İş Birliği ile Sinerji

Tüm müdürlükler arasında veri paylaşımı ve ortak çalışmalar için bir koordinasyon platformu oluşturulmalıdır. Bilgi İşlem Müdürlüğü, bu süreçte veri altyapısını sağlayarak projelerin dijitalleşmesine katkı sunabilir.

Yerel yönetimlerin kurumsal sürdürülebilirlik faaliyetleri, daha yaşanabilir şehirler oluşturmak için her geçen gün daha fazla çeşitlenmekte ve genişlemektedir. Bu

süreçte uluslararası iyi uygulamaların ve yerel özgün çözümlerin entegrasyonu önemli bir başarı faktörü olarak öne çıkmaktadır.

Yerel yönetimin ihtiyacına ve önceliğine göre birim yapıları ve işbirliği alanları çok çeşitlilik göstermektedir. Bununla birlikte Eskişehir Tepebaşı Belediyesi birimleri ve işbirliği konularında genel bir çerçeve aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Birimler Arası Bazı İşbirliği Konuları

Müdürlük	Ortak Çalışacağı Müdürlükler	İşbirliği Alanı
Afet İşleri Müdürlüğü	Fen İşleri, İmar ve Şehircilik, Sağlık İşleri, Muhtarlık İşleri	Afet yönetimi, altyapı güçlendirme, mahalle bazlı farkındalık çalışmaları ve acil sağlık desteği
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	Strateji Geliştirme, Kültür İşleri, Kadın ve Aile	Kamuoyuna sürdürülebilirlik projelerinin tanıtımı, toplumsal farkındalık kampanyaları
Bilgi İşlem Müdürlüğü	Yazı İşleri, Destek Hizmetler, Mali Hizmetler, Çevre Koruma	Dijital altyapının kurulması, veri analitiği, e-belediye uygulamalarının geliştirilmesi
Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü	İklim Değişikliği, Park Bahçeler, Temizlik İşleri	Sürdürülebilir çevre projelerinin yürütülmesi, sıfır atık ve yeşil alan projelerinde entegrasyon
Destek Hizmetler Müdürlüğü	Mali Hizmetler, İnsan Kaynakları, Fen İşleri	Belediye lojistiğinin sağlanması, personel destek hizmetleri ve altyapı projeleri için malzeme tedariki
Dış İlişkiler Müdürlüğü	Strateji Geliştirme, Plan ve Proje, İklim Değişikliği	Uluslararası finans kaynaklarına erişim, yenilikçi sürdürülebilir projelerin geliştirilmesi
Emlak ve İstimlak Müdürlüğü	İmar ve Şehircilik, Kırsal Hizmetler, Park Bahçeler	Arazi tahsisi, mülkiyet yönetimi ve kırsal kalkınma projeleri için altyapı sağlanması
Fen İşleri Müdürlüğü	Yapı Kontrol, Temizlik İşleri, Çevre Koruma	Altyapı projeleri, enerji verimliliği ve çevre dostu uygulamalar
Hukuk İşleri Müdürlüğü	Teftiş Kurulu, Ruhsat ve Denetim, Yazı İşleri	Yasal uygunluk denetimleri, ruhsat süreçlerinin kontrolü ve hukuki mevzuatın uygulanması

İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü	Çevre Koruma, Fen İşleri, Plan ve Proje	Karbon emisyonlarının azaltılması, geri dönüşüm projelerinin koordinasyonu
İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	Fen İşleri, Kırsal Hizmetler, Emlak ve İstimlak	Şehir planlaması, kırsal alanların düzenlenmesi ve mülkiyet projelerinde işbirliği
İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü	Yazı İşleri, Kadın ve Aile, Sağlık İşleri	Kurumsal kapasitenin artırılması için eğitim programları, dezavantajlı grupların iş gücüne katılımı
Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü	Sosyal Yardım, Kültür İşleri, Sağlık İşleri	Kadın ve ailelerin sosyal, kültürel ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması
Kırsal Hizmetler Müdürlüğü	Park Bahçeler, Çevre Koruma, Emlak ve İstimlak	Kırsal bölgelerde sürdürülebilir tarım, altyapı düzenlemeleri ve doğal kaynakların korunması
Kültür İşleri Müdürlüğü	Spor İşleri, Sosyal Yardım, Kadın ve Aile	Toplumun kültürel ihtiyaçlarının karşılanması, sportif etkinliklerin düzenlenmesi
Mali Hizmetler Müdürlüğü	Tüm Müdürlükler	Proje finansmanının sağlanması, bütçe planlaması ve harcama yönetimi
Muhtarlık İşleri Müdürlüğü	Sosyal Yardım, Sağlık İşleri, Afet İşleri	Mahalle düzeyinde halkın ihtiyaçlarının tespiti, afet farkındalığı ve sağlık hizmetlerinin ulaştırılması
Özel Kalem Müdürlüğü	Yazı İşleri, Basın Yayın, Strateji Geliştirme	Belediye yönetimi ve stratejik hedeflerin koordinasyonu
Park Bahçeler Müdürlüğü	Fen İşleri, Çevre Koruma, Kırsal Hizmetler	Yeşil alanların yönetimi, çevre düzenlemesi ve kırsal projelerde işbirliği
Plan ve Proje Müdürlüğü	Dış İlişkiler, İklim Değişikliği, Fen İşleri	Proje geliştirme, ulusal ve uluslararası fonların kullanımı
Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü	Zabıta, Sağlık İşleri, Hukuk İşleri	İşletme ruhsat süreçleri, denetimler ve kamu sağlığı denetimi.
Sağlık İşleri Müdürlüğü	Sosyal Yardım, Kadın ve Aile, Muhtarlık İşleri	Halk sağlığının geliştirilmesi, mahalle düzeyinde sağlık hizmetlerinin koordinasyonu

Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü	Sağlık İşleri, Kadın ve Aile, Muhtarlık İşleri	Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal yardımlar ve sağlık destek hizmetleri
Spor İşleri Müdürlüğü	Kültür İşleri, Kadın ve Aile, Park Bahçeler	Spor ve kültürel etkinliklerin toplum sağlığına katkı sağlayacak şekilde düzenlenmesi
Strateji Geliştirme Müdürlüğü	Tüm Müdürlükler	Belediye stratejik planlarının uygulanması ve performans ölçüm süreçlerinin yönetimi
Teftiş Kurulu Müdürlüğü	Hukuk İşleri, Yazı İşleri, Mali Hizmetler	Kurumsal işleyişin denetimi, hukuki uygunluk ve finansal kontrol
Temizlik İşleri Müdürlüğü	Çevre Koruma, Fen İşleri, İklim Değişikliği	Atık yönetimi, temiz enerji uygulamaları ve çevresel düzenlemeler
Tesisler Müdürlüğü	Destek Hizmetler, Fen İşleri, Yazı İşleri	Belediye tesislerinin yönetimi, bakım ve lojistik desteği
Veteriner İşleri Müdürlüğü	Çevre Koruma, Sosyal Yardım, Sağlık İşleri	Sokak hayvanlarının rehabilitasyonu ve çevre sağlığı projelerinin desteklenmesi
Yapı Kontrol Müdürlüğü	Fen İşleri, İmar ve Şehircilik, Emlak ve İstimlak	İnşaat projelerinin denetimi, bina güvenliği ve imar düzenlemelerine uygunluk
Yazı İşleri Müdürlüğü	İnsan Kaynakları, Strateji Geliştirme, Teftiş Kurulu	Kurumsal süreçlerin kayıt altına alınması ve organizasyonel işleyişin desteklenmesi
Zabıta Müdürlüğü	Ruhsat ve Denetim, Sağlık İşleri, Çevre Koruma	Kamu düzeninin sağlanması, ruhsat denetimleri ve çevre sağlığı koruma

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

9. Sonuç

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, sürdürülebilirlik odaklı projeler ve stratejik planlarla öne çıkan yenilikçi bir yerel yönetimdir. Sürdürülebilirlik Merkezi gibi yapıların oluşturulması ve REMOURBAN gibi akıllı şehir projelerinin uygulanmasıyla bu vizyonunu hayata geçirmiştir. Belediyenin hazırladığı eylem planları, enerji verimliliği, dijital dönüşüm, toplumsal eşitlik ve kırsal kalkınma gibi çeşitli alanlarda geleceğe yönelik kapsamlı çözümler sunmaktadır. ICLEI gibi uluslararası ağlarla işbirliği içinde çalışan Tepebaşı Belediyesi, sürdürülebilir şehircilikte ulusal ve uluslararası alanda örnek teşkil etmektedir.

Kurumsal sürdürülebilirlik konusunda görev dağılımındaki dağınıklık ve temsil belirsizliği, hafızanın bütüncül sunulmasını zorlaştırmaktadır. Birimler arası işbirliği mekanizmaları geliştirilmesi yanında "Sürdürülebilir Tepebaşı" gibi düzenli yayınlanan tematik dijital bülten/dergiler hazırlanması kurumsal hafızanın ve belediyenin sürdürülebilirlik vizyonunun aktarılmasını kolaylaştıracaktır. Oluşturulan mekanizmalar, yalnızca kurumsal hafızanın korunmasını değil, aynı zamanda paydaşlarla etkili iletişim ve bilgi paylaşımını teşvik ederek sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşılmasını da hızlandıracaktır.

Eskişehir Tepebaşı Belediyesi'nde Sürdürülebilirlik Komisyonu'nun oluşturulması, belediyenin farklı birimleri arasında iş birliğini güçlendirerek sürdürülebilirlik çalışmalarında bütüncül bir yaklaşım benimsenmesine imkân tanıyacaktır. Ayrıca, sürdürülebilirlik hedeflerinin etkin bir şekilde izlenmesi, güncellenmesi ve uygulanması sağlanacaktır.

Belediyede akıllı şehirler konusunda bağımsız bir birim olmaması, bu alandaki çalışmaların farklı müdürlüklerce yürütülmesine neden olmaktadır. Bu durum, işbirliği ve koordinasyon eksikliklerine yol açabileceği gibi, kaynakların etkin kullanımını da zorlaştırabilir. Bağımsız bir Sürdürülebilir Akıllı Şehir Müdürlüğü kurulması, Yerel Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritasının hazırlanmasını ve uygulanmasını kolaylaştıracak, ulusal ve uluslararası finansman imkanlarının takibini güçlendirecektir. Bu müdürlüğün, belediyenin diğer tüm birimleriyle entegre çalışarak, akıllı şehir projelerinin verimli şekilde hayata geçirilmesine katkı sunması beklenmektedir.

Bu proje Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2024 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmektedir

ESKİŞEHİR
TEPEBAŞI BELEDİYESİ

Hoşnudiye Mah. Şahin Cad. No:84 26130 Eskişehir
0 222 211 40 00 https://www.tepebasi.bel.tr/

